

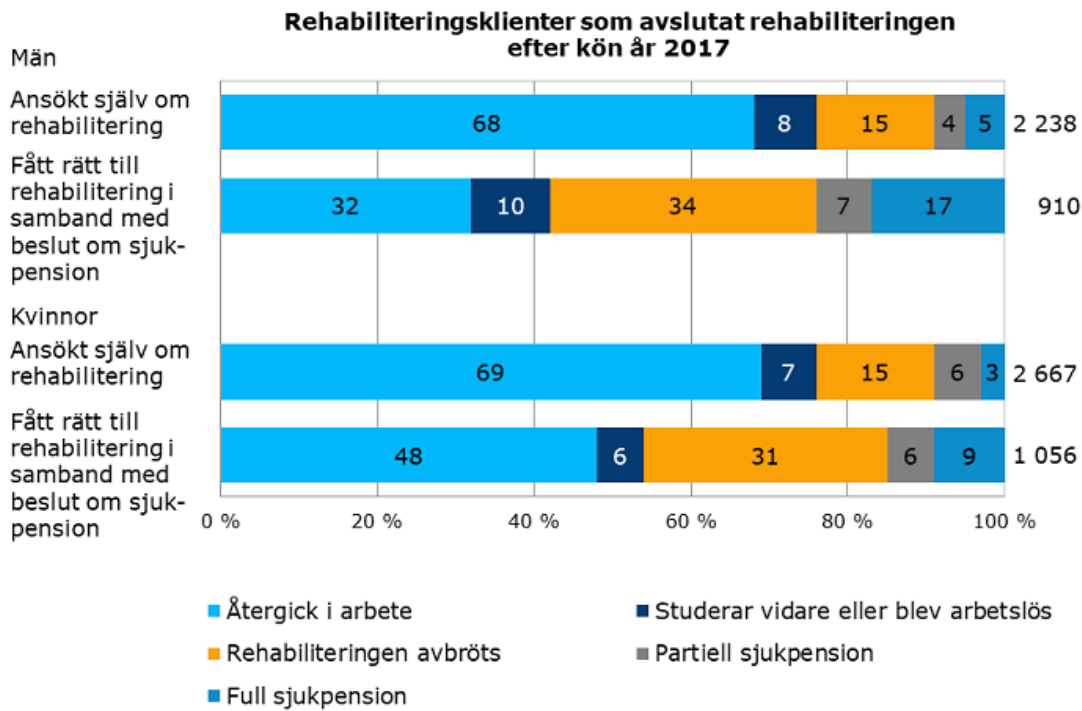
Arbetspensionsrehabilitering 2017

Framgångsrikare rehabilitering bland kvinnor som fått sjukpensionsbeslut än bland män

År 2017 avslutades 6 871 rehabiliteringar. Av dem som fått rehabilitering återgick nästan 70 procent i arbetslivet eller studerade vidare, medan 6 procent började få full sjukpension. Rehabiliteringen betraktas som framgångsrik, om personen börjar arbeta igen eller fortsätter studierna. Målet är att förhindra eller skjuta upp sjukpensionering.

Rehabiliteringsklientens bakgrund, dvs. om hen sökte sig till rehabilitering direkt från arbetslivet eller hade fått rehabiliteringsstöd och om hen sökte rehabilitering själv eller fick rätt till det i samband med ett beslut om sjukpension, spelar en roll för hur situationen efter rehabiliteringen blir.

Bland dem som hade sökt rehabilitering själva fanns det ingen skillnad mellan män och kvinnor i fråga om att återgå i arbete eller att gå i pension. Om rätten till rehabilitering däremot hade kommit i samband med ett beslut om sjukpension, fanns det en skillnad mellan könen. Var tredje man men nästan hälften av kvinnorna återgick i arbetslivet. Var sjätte man och var tionde kvinna började få full sjukpension.

Kostnaderna för avslutade rehabiliteringar

De totala kostnaderna för rehabiliteringsprogram som avslutades år 2017 var 120 miljoner euro. Inkomstersättningarnas andel av kostnaderna var 111 miljoner euro. Kostnaderna för avslutade rehabiliteringar har nästan trefaldigats under de senaste tio åren. Rehabiliteringar som avslutades år 2017 kostade 17 500 euro i snitt. Kostnaderna för en framgångsrik rehabilitering, dvs. sådan som ledde till att personen började arbeta igen eller fortsatte studera, var 21 900 euro i genomsnitt.

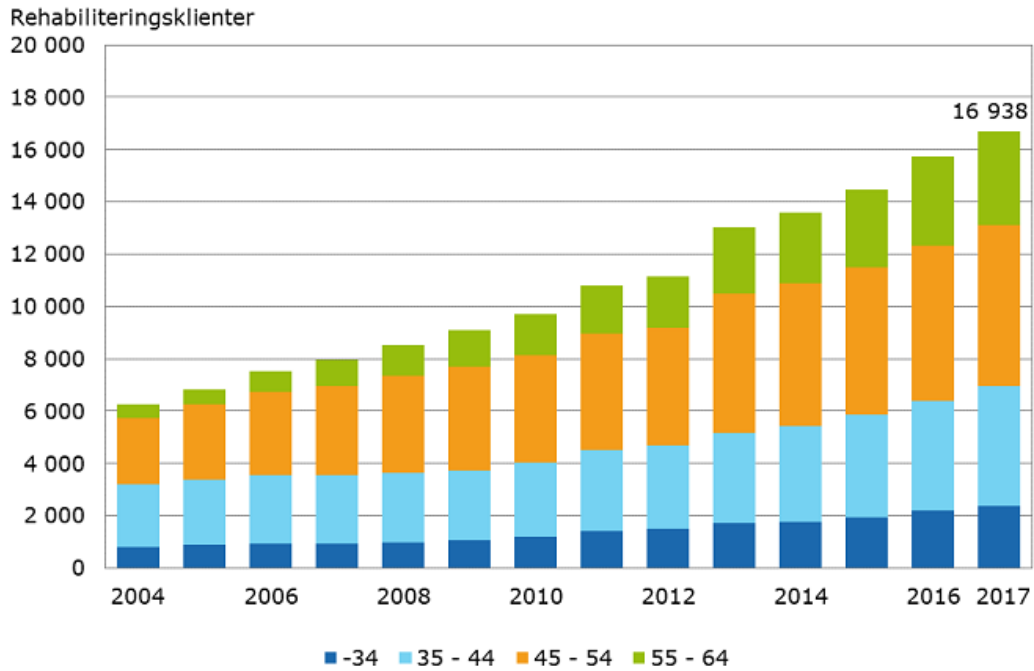
Kostnaderna för framgångsrik rehabilitering i förhållande till sjukpensionen åren

Den genomsnittliga sjukpensionen för de personer som deltog i rehabilitering skulle år 2017 ha varit 1 505 euro i månaden, dvs. 18 100 euro på årsnivå. En framgångsrik rehabilitering motsvarar i snitt sjukpensionsutgiften för 1 år och 3 månader.

Nästan 17 000 rehabiliteringsklienter

År 2017 fick 16 938 personer arbetspensionsrehabilitering. Antalet rehabiliteringsklienter har ökat i jämn takt under alla de 25 år då det har förts statistik över det. Nu får 32 gånger fler personer rehabilitering än år 1992.

Rehabiliteringsklienter åren 2004–2017 efter ålder

Sedan år 2015 har man kunnat få rätt till arbetspensionsrehabilitering antingen genom att själv ansöka om den eller i samband med ett invalidpensionsbeslut, utan ansökan om rehabilitering. År 2017 var 4 280 re-habiliteringsklienter, dvs. 25 procent, sådana personer som ursprungligen hade planerat att gå i pension och inte att delta i rehabilitering.

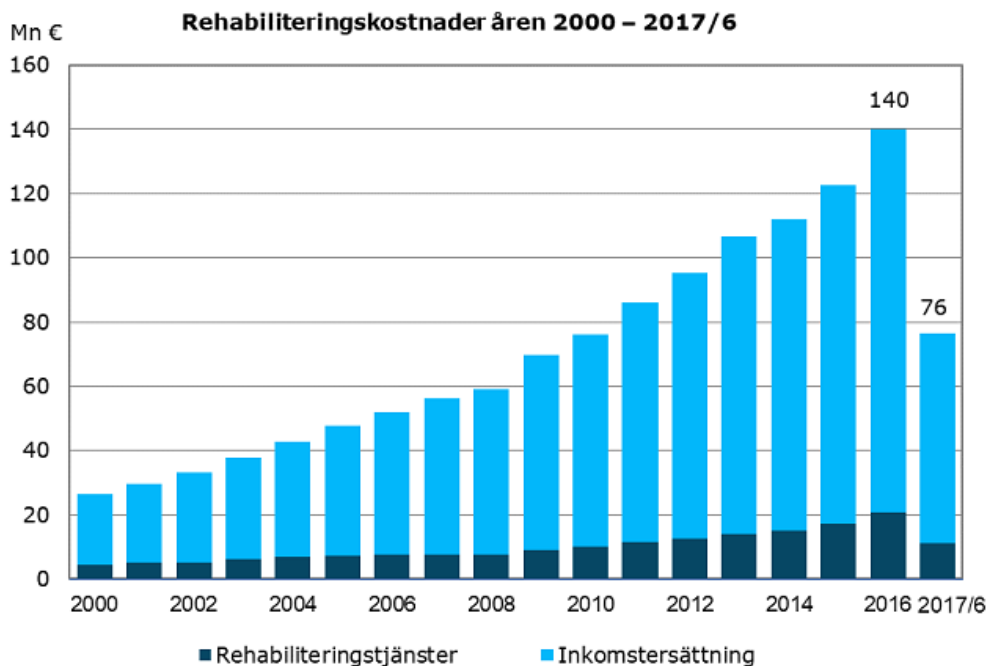
Arbetspensionsrehabilitering förekommer mest i åldersgrupper över 45 år. En typisk klient inom arbets-pensionsrehabiliteringen år 2017 var 47 år gammal, ansökte själv om rehabilitering medan hen var i arbets-livet och hade en diagnostiserad sjukdom i rörelseorganen. Själva rehabiliteringen genomfördes i allmänhet på arbetsplatsen som arbetsprövning och under rehabiliteringstiden betalades en inkomstersättning på 2 800 € i månaden i genomsnitt.

Under år 2017 avslutades 7 525 rehabiliteringar, 11 procent mer än året innan. Av klienterna återgick 61 procent i arbetslivet, 12 procent gick i pension och 20 procent avbröt rehabiliteringen. Hos 7 procent av klienterna lyckades själva rehabiliteringen, men klienterna fortsatte sina studier eller fick inte arbete genast efter rehabiliteringen.

Rehabiliteringskostnaderna 76 miljoner under ett halvt år

Under ett halvt år, till utgången av juni, var de totala kostnaderna för arbetspensionsrehabiliteringen 76 miljoner euro, 55 procent av rehabiliteringskostnaderna året innan. Kostnaderna för tjänster utgjorde 11 miljoner euro och inkomstersättningarna 65 miljoner euro.

Olika utredningars andel av kostnaderna för tjänster var 7 miljoner euro. Den allmännaste rehabiliterings-åtgärden under halvåret var utredningar i samband med uppgörandet av en rehabiliteringsplan (42 procent). Utredningar görs i synnerhet för dem som har fått rätt till rehabilitering i samband med ett beslut om sjukpension, eftersom de i allmänhet inte har någon färdig rehabiliteringsplan. Deras mål var i första hand att få pension.

Uppgifterna grundar sig på ett nytt försök med halvårsstatistik över arbetspensionsrehabiliteringen under tiden 1.1–30.6.2017.

Statistiken innehåller uppgifter om ansökningar, beslut, rehabiliteringsåtgärder, rehabiliteringskostnader och avslutade rehabiliteringar. Om antalet rehabiliteringsklienter har vi inte fått

jämförbara uppgifter för denna statistik. Halvårsstatistiken utvecklas vidare år 2018.

Arbetspensionsrehabilitering

Producent: Pensionsskyddscentralen
Statistikens webbsida: Arbetspensionsrehabilitering
[<https://www.etk.fi/sv/forskning-statistik-prognoser/statistik/arbetspensionsrehabilitering/>]
Ämnesområde: Social trygghet, Arbetspensionsrehabilitering
Statistiken ingår i Finlands officiella statistik (FOS): Nej

Beskrivning

Statistiken innehåller information om yrkesinriktad rehabilitering enligt arbetspensionslagarna.

Datainnehåll

Statistiken innehåller uppgifter om ansökningar och beslut om rehabilitering, rätten att söka ändring, rehabiliteringsklienter, arbetspensionsrehabiliteringens metoder och kostnader samt slutförda rehabiliteringsprogram.

Klassificeringar

Uppgifterna har klassificerats efter rehabiliteringsklientens ålder, kön, rehabiliteringsbakgrund, diagnos och sektor.

Datainsamlingsmetoder och informationskälla

Uppgifterna för rehabiliteringsstatistiken erhålls direkt från arbetspensionsanstalterna och ur Pensionsskyddscentralens register. Uppgifter som fås från arbetspensionsanstalterna är rehabiliteringsbakgrund, rehabiliteringstjänsteformer, kostnader för rehabiliteringstjänster och orsak till att rehabiliteringsprogrammet avslutats.

Uppdateringsintervall

Uppgifterna uppdateras en gång om året.

Tid för färdigställande eller publicering

Noggrannare tidpunkt anges i Publiceringskalendern [<https://www.etk.fi/sv/forskning-statistik-prognoser/statistik/publiceringskalender/>].

Tidsserie

De första rehabiliteringsuppgifterna är från år 1992.

Ämnesord

Arbetspensionsrehabilitering, rehabiliteringstjänst, rehabiliteringskostnad, rehabiliteringsansökan, rehabiliteringsbeslut

Arbetspensionsrehabilitering

Arbetspensionsrehabiliteringen är individuell och yrkesinriktad rehabilitering för personer i arbetsför ålder. Syftet med rehabiliteringen är att arbetstagaren eller företagaren trots sjukdom, lyte eller skada ska kunna stanna kvar i arbetslivet. Målet är att förebygga arbetsoförmåga och skjuta upp pensioneringen. Arbetspensionsrehabilitering går före invalidpension. Yrkesinriktad rehabilitering är en lagstadgad arbetspensionsförmån. Den som söker rehabilitering har rätt att söka ändring i alla beslut som gäller arbetspensionsrehabilitering. För arbetspensionsrehabiliteringen ansvarar arbetspensionsförsäkrarna, dvs. arbetspensionsbolagen och arbetspensionsanstalterna.

Förutsättningarna för att få arbetspensionsrehabilitering

Arbetstagare och företagare som är yngre än 63 år har rätt till rehabilitering om de uppfyller följande villkor:

- sökanden har en sjukdom, ett lyte eller en kroppsskada som konstaterats på behörigt sätt och som sannolikt medför risk för invalidpension under de närmaste åren
- sökanden har haft inkomster som uppnår en bestämd gräns
- sökanden är etablerad i arbetslivet, har förvärvsarbetat tillräckligt länge och tjänat in arbetspension
- rehabiliteringen är ändamålsenlig

- sökanden har inte rätt till rehabilitering enligt trafik- eller olycksfallsförsäkringen

Arbetspensionsrehabiliteringens metoder

Rehabiliteringsrådgivning, vägledning

Arbetspensionsanstaltens rehabiliteringsspecialister erbjuder både allmän rådgivning och detaljerad information om och vägledning till yrkesinriktad rehabilitering.

Utredning

Den som har fått ett beslut om rehabilitering kan vid behov få hjälp av arbets- och näringsbyrån eller tjänsteproducenter inom rehabiliteringen med att göra upp en rehabiliteringsplan. Arbetspensionsanstaltens bekostar inte utredningar som är avsedda för att reda ut behovet av rehabilitering.

Arbetsplatsrehabilitering

Arbetsplatsrehabilitering är den primära metoden inom arbetspensionsrehabilitering. Den kan gå ut på några månaders arbetsprövning efter en lång sjukskrivning, antingen i det tidigare arbetet eller i syfte att ändra arbetsbilden.

Utbildning

Utbildningen kan bestå av kortare fortbildningskurser eller långvarigare omskolning till ett nytt arbete eller yrke. Rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet omfattar inte stöd till grundutbildning.

Näringsunderstöd

Arbetspensionsrehabilitering kan beviljas i form av stöd för att inleda eller fortsätta med näringsverksamhet. Näringsunderstödet utgörs av bidrag eller räntefritt lån, eller lån till en lägre ränta än den allmänna räntenivån. I allmänhet beviljas näringsunderstöd som bidrag för att täcka anskaffningskostnaderna för arbetsredskap och maskiner som behövs för att utöva yrket. En förutsättning för att stödet ska beviljas är att rehabiliteringsklienten ska kunna försörja sig på sitt företag.

Rehabiliteringsförmåner

Under den tid som arbetspensionsrehabiliteringen pågår kan klienten få

Rehabiliteringspenning

Rehabiliteringspenning är en inkomstförmån som betalas till dem som är i arbetslivet när rehabiliteringen börjar. Rehabiliteringspenning betalas till personer som före rehabiliteringen fick lön, sjukdagpenning eller arbetslöshetsförmåner. Den är lika stor som beloppet av sjukpensionen enligt arbetspensionslagarna höjd med 33 procent. Rehabiliteringspenning betalas endast för den tid den aktiva rehabiliteringen pågår.

Partiell rehabiliteringspenning

Partiell rehabiliteringspenning betalas till rehabiliteringsklienter som delvis fortsätter med sitt förvärvsarbete vid sidan av yrkesinriktad rehabilitering. Partiell rehabiliteringspenning är hälften av beloppet för full rehabiliteringspenning.

Rehabiliteringsunderstöd

Rehabiliteringspenning kan beviljas som rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Rehabiliteringsunderstöd kan betalas för den tid då rehabiliteringsplanen görs upp, klienten väntar på att rehabiliteringen ska börja eller under pausperioder i rehabiliteringen, för högst tre månader.

Företagare (FöPL, LFöPL) och kommunanställda (KomPL) kan beviljas rehabiliteringsunderstöd som stöd för att bli sysselsatt efter slutförd rehabilitering, om klienten inte har andra inkomster.

Rehabiliteringsunderstöd betalas på viss tid och är lika stor som sjukpensionen, utan någon höjning på 33 procent. Rehabiliteringsunderstöd kan också betalas i form av partiellt understöd.

Rehabiliteringsstöd

Rehabiliteringsstödet är sjukpension på viss tid, som kan beviljas när arbetsförmågan antas bli återställd genom vård eller rehabilitering. En förutsättning är att arbetsförmågan bedöms fortgå minst ett år och sjukdagpenningensperioden inte räcker till för att arbetsförmågan ska återställas.

En förutsättning för beviljande av rehabiliteringsstöd är att en vård- eller rehabiliteringsplan har gjorts upp för sökanden antingen inom hälsovården eller inom företagshälsovården.

Rehabiliteringstillägg

Rehabiliteringstillägg är ett tillägg till rehabiliteringsstödet eller sjukpensionen och betalas för den tid då aktiv

rehabilitering pågår. Tillägget är 33 procent av pensionens belopp och betalas för fulla rehabiliteringsmånader.

Övriga kostnader

Rehabiliteringsklienten får ersättning för de nödvändiga kostnaderna för arbetspensionsrehabiliteringen, såsom rese- och studiekostnader.

Kvalitetsbeskrivning: Arbetspensionsrehabilitering 2017

Statistiken om arbetspensionsrehabilitering produceras hos Pensionsskyddscentralen.

En av Pensionsskyddscentralens (PSC) lagstadgade uppgifter är att föra statistik inom sitt verksamhetsområde (397/2006). Inom PSC är det planeringsavdelningen som gör upp statistiken.

Statistiken över arbetspensionsrehabilitering grundar sig på tillsynsplikten som anknyter till 1991 års reform av rehabiliteringslagstiftning (lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare APL 612/1991).

PSC och arbetspensionsanstalterna svarar själva för sina kostnader som uppstår i samband med statistikarbetet.

Relevans av statistikuppgifterna

Statistiken om arbetspensionsrehabilitering omfattar rehabiliteringen som gäller hela arbetspensionssystemet. Om rätten till arbetspensionsrehabilitering föreskrivs i arbetspensionslagarna, som uppräknas i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Statistiken om arbetspensionsrehabilitering ger en helhetsbild av den privata sektorns arbetspensionsbolag, -stiftelser och -kassor samt den yrkesinriktade rehabiliteringen som finansieras av den offentliga sektorn. Rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten ingår inte i statistiken.

Statistiken innehåller hela rehabiliteringsprocessen, från ansökan till avslut och ända till uppföljningen efter

rehabiliteringen. I statistiken ingår uppgifter om rehabiliteringsansökningarna, rehabiliteringsbesluten, rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringsåtgärderna och utgifterna, avslutade rehabiliteringsprogram och priset på rehabiliteringen.

De centrala uppgifterna har indelats enligt vilken bakgrund den som genomgår rehabilitering har, dvs. om personen arbetar eller är pensionerad när rehabiliteringen börjar. Från och med år 2016 har rehabiliteringsklienterna delats in i de som själva ansökt om rehabilitering och de som fått rätt till rehabilitering i samband med ett sjukpensionsavgörandet. Andra klassificeringsgrunder i statistiken är ålder, kön och diagnos.

Vid utvecklandet av statistiken har användarnas, närmast arbetspensionsanstaltens behov, och eventuella lagändringar beaktats.

Begreppen och definitionerna som används i statistiken presenteras på statistikens hemsida på adressen www.etk.fi/statistik under punkten Arbetspensionsrehabilitering.

Statistiken riktar sig till sakkunniga inom rehabilitering, forskare, medier och andra som kan behöva information om ämnesområdet.

Uppgifternas exakthet och tillförlitlighet

Uppgifterna i statistiken grundar sig på PSC:s statistikregister samt vad gäller uppgifter om rehabiliteringstjänster uppgifter på individnivå som separat fås från arbetspensionsanstaltens. För datainsamlingen svarar PSC:s planeringsavdelning. Uppgifterna levereras i enlighet med de anvisningar som PSC utarbetat.

Uppgifter som samlas in direkt från arbetspensionsanstaltens är rehabiliteringstjänstformerna, rehabiliteringstjänstkostnaderna, olycksfallsförsäkringsavgifter som är obligatoriska för rehabiliteringsklienten samt situationen efter rehabiliteringen, dvs. vad rehabiliteringen resulterade i.

Från pensionsregistret plockar man ut uppgifter som anknyter till statistiken om rehabiliteringsbeslut och som behövs för att producera statistik. Dessa är förhandsbeslut om rehabilitering, avslag och beviljanden, anhängiggörande, datum för rehabiliteringsbeslutet, rehabiliteringsklientens

pensionsbakgrund, diagnoser för arbetsoförmåga och kostnader för försörjningen vid rehabilitering.

Från intjäningsregistret plockas faktorer som anknyter till rehabiliteringens effektivitet. Dessa är uppgifter om arbete efter rehabiliteringen. Registret innehåller uppgifter om allt arbete som ökar arbetspensionen: anställningar och företagarkerksamhet samt oavlönade tider som hänför sig till arbetslöshet, utbildning eller föräldraskap m.m.

För underlagsmaterialet till rehabiliteringsstatistiken kombinerar Pensionsskyddscentralen uppgifter från arbetspensionsanstalterna samt de registeruppgifter som behövs för att producera statistiken.

Pensionsskyddscentralens avdelning för registertjänster ansvarar tillsammans med arbetspensionsanstalterna för intjäningsregistrets innehåll, tillgången till den information som behövs vid verkställigheten av pensionskyddet, informationens omfattning, lagenlighet och riktighet samt utredningen av fel i innehållet. Registrets hanteringssystem innehåller dataverifieringsfunktioner och logikkontroller där programmet kräver att uppgifterna rättas eller kontrolleras. Felmeddelandena kan också vara anmärkningar, som inte förhindrar att uppgifterna registreras.

Arek Oy bär det datatekniska ansvaret för pensions- och intjäningsregistren. Arek Oy är ett bolag som ägs gemensamt av pensionsförsäkrarna och PSC.

Fel som upptäcks i statistiken rättas omgående på webbplatsen. I korrigeringspraxisen följs anvisningar givna av delegationen för Finlands officiella statistik.

Uppgifternas aktualitet och punktlighet

De preliminära uppgifterna om statistiken utkommer våren efter statistikåret och de slutliga uppgifterna i juni. Publiceringstidpunkten finns på PSC:s webbplats www.etk.fi/statistik under rubriken Publiceringskalender.

Uppgifternas sammanvändbarhet och jämförbarhet

Statistiken har producerats sedan år 1992 på samma grunder, och uppgifterna är således jämförbara från och med det.

Uppgifternas tillgänglighet och tydlighet

Statistikens uppgifter publiceras årligen i elektroniskt format (PDF) på PSC:s webbplats. En del av uppgifterna i statistiken publiceras också i PSC:s statistikdatabas på www.etk.fi/statistik > Pensionskyddscentralens statistikdatabas.

Beskrivning av statistiken finns på PSC:s webbsida under adressen www.etk.fi/statistik.

Närmare information om statistiken ges av PSC:s statistiktjänst [tilastot\(at\)etk.fi](mailto:tilastot@etk.fi).